

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΕΘΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΓΙΑ ΤΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ

Νεοφύτου Βάμβα 6 (3ος όρ.), 10674 Αθήνα, τηλ: 210 7233221-2; φαξ: 210 7233217;

e-mail: info@nchr.gr, website: www.nchr.gr

**Πρόταση για την υπογραφή και την επικύρωση του Δέκατου
Τρίτου Πρόσθετου στην ΕΣΔΑ Πρωτοκόλλου που προβλέπει
την κατάργηση της θανατικής ποινής
σε όλες τις περιπτώσεις ***

1. Διατυπώνοντας τις προτάσεις της για την Αναθεώρηση του Συντάγματος και ειδικότερα για το άρθρο 7 παρ. 3, η Εθνική Επιτροπή για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου αποφάσισε (ομόφωνα) να προτείνει προς την Αναθεωρητική Βουλή την *κατάργηση της θανατικής ποινής σε όλες τις περιπτώσεις, συμπεριλαμβανομένων και των προβλεπομένων από το νόμο κακουρηγημάτων τα οποία τελούνται σε καιρό πολέμου και σε σχέση μ' αυτόν.*

2. Η Αναθεωρητική Βουλή κατέληξε στην ακόλουθη ρύθμιση (άρθρο 7 παρ. 3 Σ): «*Θανατική ποινή δεν επιβάλλεται, εκτός από τις περιπτώσεις που προβλέπονται στο νόμο για κακουρήματα τα οποία τελούνται σε καιρό πολέμου και σχετίζονται με αυτόν.*».

3. Στις 3 Μαΐου 2002 ανοίγει προς υπογραφή το 13ο Πρόσθετο Πρωτόκολλο στην Ευρωπαϊκή Σύμβαση Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (ΕΣΔΑ) το οποίο καταργεί την θανατική ποινή σε όλες τις περιπτώσεις (βλ. συνημμένη ανεπίσημη μετάφραση του Πρωτοκόλλου). Πρόκειται για την συμπλήρωση του 6ου Πρόσθετου Πρωτοκόλλου στην ΕΣΔΑ το οποίο καταργούσε τη θανατική ποινή αλλά όχι και σε καιρό πολέμου ή επικείμενου κινδύνου πολέμου. Η Ελλάδα έχει επικυρώσει το 6ο Πρωτόκολλο στην ΕΣΔΑ και ο κυρωτικός Ν. 2610/1998 προβλέπει την

* Εισηγητές: Π. Πάγκαλος, Α' Αντιπρόεδρος ΕΕΔΑ, και Γ. Κτιστάκης, επιστημονικός συνεργάτης ΕΕΔΑ.

εφαρμογή της θανατικής ποινής όσον αφορά πράξεις που έχουν τελεσθεί σε καιρό πολέμου ή επικείμενου κινδύνου πολέμου. Σημειώνεται πάντως ότι από τα 39 Κράτη-Μέλη του Συμβουλίου της Ευρώπης που έχουν επικυρώσει το 6ο Πρωτόκολλο (δεν το έχουν επικυρώσει Αρμενία, Αζερμπαϊτζάν και Ρωσία και δεν το έχει υπογράψει η Τουρκία) μόνο η Κύπρος και η Ουκρανία έχουν γνωστοποιήσει, ως όφειλαν, στον Γενικό Γραμματέα του Συμβουλίου της Ευρώπης τις εθνικές διατάξεις που προβλέπουν την εφαρμογή της θανατικής ποινής σε καιρό πολέμου.

4. Υπενθυμίζεται, τέλος, ότι με την επικύρωση του Διεθνούς Συμφώνου για τα Ατομικά και Πολιτικά Δικαιώματα του ΟΗΕ και του Δεύτερου Προαιρετικού Πρωτοκόλλου του (Ν. 2462/97), η Ελλάδα έχει επίσης αναλάβει την υποχρέωση να καταργήσει την θανατική ποινή, διατυπώνοντας ωστόσο επιφύλαξη -σύμφωνα με το διεθνές δίκαιο των συνθηκών- για τις περιπτώσεις των προβλεπομένων από το νόμο κακουργημάτων τα οποία τελούνται σε καιρό πολέμου και σε σχέση με αυτόν. Το Δεύτερο Πρωτόκολλο του ΔΣΑΠΔ έχει επικυρωθεί χωρίς καμία επιφύλαξη από τις υπόλοιπες 14 χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Από το σύνολο δε των 46 χωρών που έχουν παγκοσμίως επικυρώσει το Δεύτερο Πρωτόκολλο και έχουν δεχθεί την κατάργηση της θανατικής ποινής, μόνον η Ελλάδα, η Κύπρος και το Αζερμπαϊτζάν έχουν επιφυλαχθεί για την εφαρμογή της σε καιρό πολέμου.

5. Προτείνεται η υπογραφή του 13ου Πρωτοκόλλου ΕΣΔΑ στις 3 Μαΐου 2002 στο Βίλνιους από τον εκπρόσωπο της Ελληνικής Κυβέρνησης και, ακολούθως, η κύρωση και επικύρωσή του από τα αρμόδια εθνικά όργανα με στόχο την πλήρη εναρμόνιση της χώρας με την στάση των υπολοίπων Κρατών-Μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Αθήνα, 28 Φεβρουαρίου 2002

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ
ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΕΔΑ ΤΟΥ ΔΕΚΑΤΟΥ ΤΡΙΤΟΥ
ΠΡΟΣΘΕΤΟΥ ΣΤΗΝ ΕΣΔΑ ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟΥ

Βιλνιους, 3.V.2002

Τα Κράτη-Μέλη του Συμβουλίου της Ευρώπης που υπογράφουν το παρόν Πρωτόκολλο,

Πεπεισμένα ότι το δικαίωμα κάθε ατόμου στη ζωή έχει θεμελιώδη αξία μέσα σε μία δημοκρατική κοινωνία και ότι η κατάργηση της θανατικής ποινής είναι απαραίτητη για την προστασία αυτού του δικαιώματος και για την πλήρη αναγνώριση της ανθρώπινης αξιοπρέπειας σε όλους τους ανθρώπους,

Επιθυμώντας να ενδυναμώσουν την προστασία του δικαιώματος στη ζωή που εγγυάται η Σύμβαση για την Προάσπιση των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών, που υπογράφηκε στη Ρώμη στις 4 Νοεμβρίου 1950 (η οποία για τους σκοπούς του παρόντος Πρωτοκόλλου αναφέρεται ως 'η Σύμβαση'),

Σημειώνοντας ότι το Πρωτόκολλο αρ. 6 στην Σύμβαση για την κατάργηση της ποινής του θανάτου που υπογράφηκε στο Στρασβούργο στις 28 Απριλίου 1983 δεν αποκλείει την θανατική ποινή για πράξεις που τελούνται σε καιρό πολέμου ή επικείμενου κινδύνου πολέμου,

Αποφασισμένα να προβούν στο τελικό βήμα για την κατάργηση της θανατικής ποινής σε όλες τις περιπτώσεις,

Συμφώνησαν τα ακόλουθα:

Άρθρο 1 – Κατάργηση της θανατικής ποινής

Η θανατική ποινή καταργείται. Κανείς δεν μπορεί να καταδικαστεί σε μία τέτοια ποινή, ούτε να υποβληθεί στην εκτέλεσή της.

Άρθρο2 – Απαγόρευση παρεκκλίσεων

Καμία παρέκκλιση δεν επιτρέπεται από τις διατάξεις του παρόντος Πρωτοκόλλου, σύμφωνα με το άρθρο 15 της Σύμβασης.

Άρθρο3 – Απαγόρευση επιφυλάξεων

Καμία επιφύλαξη δεν επιτρέπεται στις διατάξεις του παρόντος Πρωτοκόλλου, σύμφωνα με το άρθρο 57 της Σύμβασης.

Άρθρο4 - Εδαφική εφαρμογή

1. Κάθε Κράτος μπορεί, κατά το χρόνο της υπογραφής ή της κατάθεσης του εγγράφου του επικύρωσης, αποδοχής, ή έγκρισης, να καθορίζει το έδαφος ή τα εδάφη στα οποία εφαρμόζεται αυτό το Πρωτόκολλο.

2. Κάθε Κράτος μπορεί, οποτεδήποτε μεταγενέστερα, με μία δήλωση που απευθύνεται στο Γενικό Γραμματέα του Συμβουλίου της Ευρώπης να επεκτείνει την εφαρμογή αυτού του Πρωτοκόλλου σε κάθε άλλο έδαφος που καθορίζει η ίδια η δήλωση. Στα εδάφη αυτά το Πρωτόκολλο θα αρχίσει να ισχύει την πρώτη μέρα του μήνα που ακολουθεί την πάροδο περιόδου τριών μηνών από την ημερομηνία παραλαβής της δήλωσης από το Γενικό Γραμματέα.

3. Κάθε δήλωση που γίνεται σύμφωνα με τις δύο προηγούμενες παραγράφους μπορεί να ανακληθεί ή τροποποιηθεί, σε ό,τι αφορά τα εδάφη που καθορίζει η δήλωση, με γνωστοποίηση προς το Γενικό Γραμματέα του Συμβουλίου της Ευρώπης. Η ανάκληση ή η τροποποίηση θα αρχίσει να ισχύει την πρώτη μέρα του μήνα που ακολουθεί την πάροδο της περιόδου τριών μηνών από την ημερομηνία παραλαβής της γνωστοποίησης από το Γενικό Γραμματέα.

Άρθρο5 - Σχέσεις με τη Σύμβαση

Τα συμβαλλόμενα Κράτη θεωρούν τα άρθρα 1 έως 4 του παρόντος Πρωτοκόλλου ως πρόσθετα άρθρα της Σύμβασης και κατά συνέπεια θα εφαρμόζονται όλες οι διατάξεις της Σύμβασης.

Άρθρο 6 - Υπογραφή και επικύρωση

Το παρόν πρωτόκολλο ανοίγει για υπογραφή στα Κράτη-Μέλη του Συμβουλίου της Ευρώπης που έχουν υπογράψει τη Σύμβαση. Υπόκειται σε επικύρωση, αποδοχή ή έγκριση. Κράτος-Μέλος του Συμβουλίου της Ευρώπης δεν μπορεί να επικυρώσει, αποδεχθεί ή εγκρίνει το παρόν Πρωτόκολλο χωρίς να έχει, κατά την ίδια στιγμή ή προηγουμένως, επικυρώσει τη Σύμβαση. Τα έγγραφα της επικύρωσης, αποδοχής ή έγκρισης θα κατατεθούν στο Γενικό Γραμματέα του Συμβουλίου της Ευρώπης.

Άρθρο 7 - Έναρξη ισχύος

1. Το παρόν πρωτόκολλο θα αρχίσει να ισχύει την πρώτη μέρα του μήνα που ακολουθεί την πάροδο περιόδου τριών μηνών από την ημερομηνία που δέκα Κράτη-μέλη του Συμβουλίου της Ευρώπης θα εκφράσουν τη βούλησή τους να δεσμευθούν με τον παρόν Πρωτόκολλο, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου του 6.
2. Για κάθε Κράτος που θα εκφράσει μεταγενέστερα τη βούλησή του να δεσμευθεί με το Πρωτόκολλο, το τελευταίο θα αρχίσει να ισχύει την πρώτη μέρα του μήνα που ακολουθεί την πάροδο προθεσμίας τριών μηνών από την ημερομηνία κατάθεσης του οργάνου επικύρωσης, αποδοχής ή έγκρισης.

Άρθρο 8 - Καθήκοντα του θεματοφύλακα

Ο Γενικός Γραμματέας του Συμβουλίου της Ευρώπης θα γνωστοποιεί σε κάθε Κράτος-Μέλος του Συμβουλίου της Ευρώπης:

- α) κάθε υπογραφή,
- β) την κατάθεση κάθε οργάνου επικύρωσης, αποδοχής ή έγκρισης,
- γ) κάθε ημερομηνία έναρξης ισχύος του παρόντος Πρωτοκόλλου σύμφωνα με τα άρθρα του 4 και 7,
- δ) κάθε άλλη πράξη, γνωστοποίηση, ή δήλωση που σχετίζεται με το παρόν Πρωτόκολλο.

Σε πίστωση των ανωτέρω, οι παραπάνω υπογράφωντες, που είναι νόμιμα εξουσιοδοτημένοι γι' αυτό, υπέγραψαν το παρόν Πρωτόκολλο.

Εγινε στο [Βίλνιους], στις [3 Μαΐου 2002], στα γαλλικά και αγγλικά, με τα δύο κείμενα να έχουν την ίδια ισχύ, σε ένα μόνο αντίτυπο που θα κατατεθεί στο Αρχείο του Συμβουλίου της Ευρώπης. Ο Γενικός Γραμματέας του Συμβουλίου της Ευρώπης θα κοινοποιήσει κυρωμένο αντίγραφο σε κάθε Κράτος-Μέλος του Συμβουλίου της Ευρώπης.